

IVM Coronanieuws 29 oktober 2021

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws. Het is vandaag vrijdag 29 oktober.

Vaccinatie bij kinderen

Het EMA heeft een aanvraag ontvangen voor de beoordeling van het vaccin van Pfizer bij kinderen van 5 tot en met 11 jaar. Volgens de aangeleverde klinische onderzoeken is het vaccin bij deze leeftijdsgroep werkzaam en de immuunrespons stabiel. Ook de Amerikaanse FDA beoordeelt momenteel het vaccin bij dezelfde leeftijdsgroep. De adviescommissie van de FDA adviseerde recent al nagenoeg unaniem voor goedkeuring omdat de voordelen duidelijk opwegen tegen het zeldzame risico op myocarditis.

Boostervaccinaties

Na eerdere goedkeuring voor een derde vaccinatie bij ernstig immuungecompromitteerde mensen, heeft het EMA nu aangegeven dat een derde vaccinatie ook te overwegen is bij alle mensen vanaf 18 jaar. Uit onderzoek blijkt namelijk dat een halve standaarddosis 6 tot 8 maanden na de tweede prik tot grotere hoeveelheden antilichamen leidt dan na de eerste twee prikken. Het Amerikaanse Centers for Disease Control and Prevention heeft inmiddels een derde vaccinatie goedgekeurd voor alle geregistreerde vaccins.

Mensen die oorspronkelijk een Janssen-vaccin kregen, hebben een veel sterkere afweerreactie op corona na een boostervaccinatie met een vaccin van Pfizer of Moderna dan na een booster met het vaccin van Janssen. Dat blijkt uit een voorpublicatie van de resultaten van de eerste 450 deelnemers in een Amerikaanse studie.

Voorpublicatie: www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.10.10.21264827v2

Deltavariant

Gevaccineerde mensen dragen het virus 63% minder vaak over naar ongevaccineerde huisgenoten dan ongevaccineerde mensen. Daarnaast is de overdracht naar gevaccineerde huisgenoten ook nog 40% lager dan bij overdracht door een ongevaccineerd persoon. Dit blijkt uit een voorpublicatie van een studie van het RIVM op basis van data van de GGD'en. Ook bij de deltavariant helpt vaccinatie dus aanzienlijk tegen overdracht van het virus.

Diverse nieuwe studies tonen aan dat vaccins ook beschermen tegen de deltavariant van het coronavirus. In een observationele Israëlische studie geeft het vaccin van Pfizer een bescherming van 90% op 7 en 21 dagen na volledige vaccinatie bij adolescenten. De bescherming is vergelijkbaar met de eerder gevonden bescherming bij de alfavariant. In een Schots database-onderzoek beschermde het vaccin van Pfizer voor 90% en het vaccin van AstraZeneca voor 91% tegen overlijden door de deltavariant vanaf 14 dagen na vaccinatie.

In de afgelopen journaals bespraken we al meerdere grote studies waaruit blijkt dat de antilichaamconcentraties en bescherming tegen infectie na vaccinatie afnemen in de loop van de tijd. De afgelopen week verscheen een Israëlische studie naar de immuniteit tegen de deltavariant na vaccinatie. In deze studie nam de immuniteit af binnen enkele maanden na de tweede dosis van het vaccin van Pfizer, ongeacht de leeftijd.

Voorpublicatie: www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.10.14.21264959v1

Onderzoek adolescenten: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2114290

Schots onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2113864

Israëliisch onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2114228

Zwangerschap en vaccinatie

Coronavaccinatie heeft geen invloed op de vruchtbaarheid van vrouwen. Dat concluderen onderzoekers op basis van een analyse van lopende studies met het vaccin van AstraZeneca. Er raakten 93 vrouwen zwanger tijdens de studies met in totaal ruim 9700 deelnemers. Het aantal zwangerschappen was vergelijkbaar bij gevaccineerde en ongevaccineerde vrouwen.

Ook leidt coronavaccinatie niet tot een verhoogd risico op spontane abortussen. Dat blijkt uit een onderzoek op basis van Noorse registratiegegevens van ruim 18.000 zwangere vrouwen. De vaccinatiegraad bij vrouwen met een spontane abortus was vergelijkbaar met de vaccinatiegraad bij vrouwen die na het eerste trimester nog steeds zwanger waren. Dit onderzoek bevestigt eerdere bevindingen van het Amerikaanse Centers for Disease Control and Prevention.

De deltavariant van het coronavirus is gevaarlijker voor ongevaccineerde zwangere vrouwen en vrouwen die net bevallen zijn. Uit recente cijfers in het Verenigd Koninkrijk blijkt dat bijna 99% van alle zwangeren en moeders die een IC-opname nodig hadden, niet waren gevaccineerd. Ook in Nederland heeft volgens Trouw een ziekenhuisopname bij ongevaccineerde vrouwen twee keer zo vaak geleid tot een IC-opname.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)02282-0](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)02282-0)

Noors onderzoek: www.fhi.no/en/news/2021/ingen-indikasjon-for-okt-risiko-for-spontanabort-etter-koronavaksinasjon/

Onderzoek VK: www.npeu.ox.ac.uk/news/2171-covid-19-in-pregnancy-2

Trouw: www.trouw.nl/binnenland/zwangeren-vaker-op-ic-door-deltavariant~b606393d/

Allergische reacties

Huisartsen kunnen patiënten met een bevestigde of mogelijke allergische reactie op een coronavaccin verwijzen naar een allergoloog. De allergoloog zal beoordelen of een volgende vaccinatie gegeven kan worden. Het RIVM heeft in samenwerking met het NHG een werkinstructie voor selectie en doorverwijzing opgesteld.

Werkinstructie: www.nhg.org/actueel/nieuws/verwijzen-van-patient-met-allergische-reactie-na-covid-vaccinatie

Griepvaccinatie

Het gelijktijdig toedienen van het griepvaccin en coronavaccin in twee verschillende spieren heeft geen impact op de bescherming tegen griep en tegen COVID-19. Dit stelt de Belgische Hoge Gezondheidsraad op basis van beschikbaar onderzoek en eerdere ervaringen met gelijktijdige vaccinaties. Er lopen nog studies om het gelijktijdig toedienen van het griepvaccin en het coronavaccin verder te bevestigen.

Advies: cdn.nimbu.io/s/yba55wt/assets/20211006_hgr-9675_simultane_vaccinatie_covid19_vweb.pdf

Top 10 veelbelovende middelen

De Europese Commissie heeft een lijst met 10 veelbelovende geneesmiddelen bij de behandeling van COVID-19 opgesteld. De lijst is ingedeeld in drie categorieën: orale antivirale middelen, antilichamen en immunomodulatoren. Zes van de tien middelen zijn inmiddels al in rolling review of hebben een handelsvergunning bij het EMA aangevraagd.

Molnupiravir - een van de veelbelovende orale antivirale middelen uit de top 10-lijst - is inmiddels in rolling review bij het EMA. Farmaceut MSD heeft aangekondigd het patent voor molnupiravir met andere fabrikanten te delen zodat het middel goedkoop geproduceerd kan worden voor lage inkomenslanden.

Het antilichaam sotrovimab - een ander veelbelovend middel - verlaagt het risico op verergering van ziekte bij hoogrisicopatiënten met milde tot matige COVID-19. Dat blijkt uit een interim-analyse van een fase 3-studie met 538 patiënten. De kans op verslechtering en daardoor ziekenhuisopname of overlijden was na 29 dagen 1% bij patiënten met sotrovimab versus 7% in de placebogroep. De studie loopt nog door. Definitieve conclusies zijn pas mogelijk na afronding van de studie.

Europese commissie: www.ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5366

Onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2107934

Dexamethason

In een Amerikaanse studie met ongeveer 1000 patiënten blijkt dagelijks 12 mg dexamethason gedurende 10 dagen geen meerwaarde te hebben boven dagelijks 6 mg dexamethason bij COVID-19-

patiënten met extra zuurstofbehoefte. Er was geen significant verschil in overleving na 28 dagen. De SWAB adviseert al 6 mg dexamethason gedurende maximaal 10 dagen bij patiënten met een aanvullende zuurstofbehoefte.

Onderzoek: <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2785529>

SWAB: www.swab.nl/nl/covid-19

Interferon

Interferon- β -1a in combinatie met remdesivir leidt niet tot een verbetering bij opgenomen COVID-19-patiënten. Dit blijkt uit een placebogecontroleerde gerandomiseerde studie met 969 patiënten uit 63 ziekenhuizen. Bij patiënten met extra zuurstofbehoefte leidde de combinatie zelfs tot een lagere overleving na 28 dagen en meer kans op bijwerkingen in vergelijking met remdesivir alleen. De SWAB raadt interferon bij COVID-19-patiënten buiten studieverband af.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600\(21\)00384-2](http://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600(21)00384-2)

SWAB: www.swab.nl/nl/covid-19

Galectine

In een pilotstudie met 10 COVID-19-patiënten bleek toediening van de galectine-antagonist Prolectine-M de toegang van het coronavirus en daarmee de replicatie in lichaamscellen te blokkeren. Patiënten met Prolectine-M testten in vergelijking met standaardbehandeling eerder negatief gedurende een periode van 28 dagen. Volgens de onderzoekers is toediening van Prolectine-M haalbaar en veilig.

Pilotonderzoek: www.longdom.org/abstract/galectin-antagonist-use-in-mild-cases-of-sarscov2-pilot-feasibility-randomised-open-label-controlled-trial-61087.html

SSRI's

De ontstekingsremmende eigenschappen van SSRI's zijn mogelijk interessant bij de behandeling van COVID-19. Uit een gerandomiseerde placebogecontroleerde studie met ruim 1400 patiënten blijkt dat tweemaal daags fluvoxamine gedurende 10 dagen kort na besmetting de kans op ziekenhuisopname vanwege COVID-19 vermindert. Fluvoxamine leidde bij 11% van de patiënten tot ziekenhuisopname ten opzichte van 16% bij placebo. Het onderliggende mechanisme hiervoor is onduidelijk.

SSRI's zijn effectief bij de behandeling van depressies na het doormaken van COVID-19. Dit blijkt uit een Italiaanse studie met 58 ex-COVID-19-patiënten. SSRI's bleken bij 92% van de patiënten een vermindering van de depressieve klachten te geven. Volgens de onderzoekers is dit bij een gewone depressie slechts bij 66% van de patiënten. Vanwege de beperkte studieopzet is meer onderzoek nodig.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(21\)00448-4](http://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(21)00448-4)

Italiaans onderzoek: www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0924977X21007616

Opsporingsinstanties

De Nederlandse opsporingsinstanties zijn alert op de illegale handel in geneesmiddelen en vaccinatiebewijzen. Zo heeft de douane in de afgelopen drie maanden 65 zendingen met illegale geneesmiddelen – met in totaal 55.000 gebruikerseenheden - in beslag genomen. Het ging daarbij vooral om ivermectine, antibiotica en malariamiddelen. Deze middelen werden op internet aangeprezen om COVID-19 te behandelen. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd onderzoekt of enkele Nederlandse artsen tegen betaling vaccinatiebewijzen verstrekken aan ongevaccineerde patiënten. Hiermee zouden ongevaccineerde patiënten alsnog een geldige QR-code krijgen in de Coronacheck-app.

Tot slot

De volgende uitzending is de 50ste aflevering van het coronanieuws. Deze verschijnt over 2 weken, op vrijdag 12 november. Wilt u op de hoogte blijven van het geneesmiddelen-gerelateerde Coronanieuws? Abonneer u dan op ons YouTube-kanaal of de journaalupdate op onze website.

www.ivm.nl